

Basın Bülteni

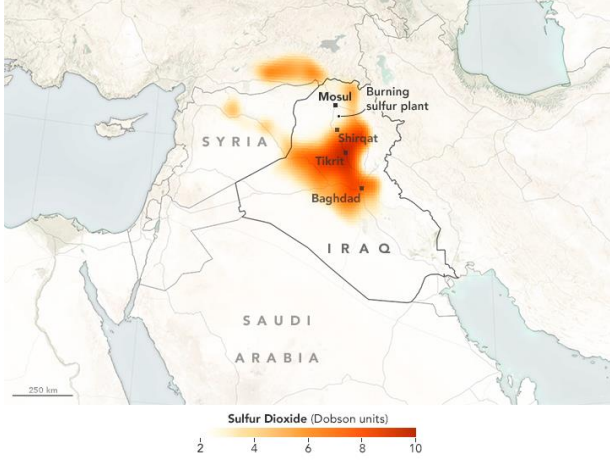
28.10.2016

Kükürt Dioksit ve Asit Yağmuru Tehdidi Devam Ediyor: Halk Derhal Bilgilendirilmeli

20 Ekim'de Musul'un güneyinde bir fabrikanın bütün sülfür stoklarını yakılmasından kaynaklı sülfür dioksit kirliliği iki kişinin ölümüne ve bini aşkın kişinin hastaneye başvurmasına neden olmuştu.

Tehdit Türkiye'ye Doğru Hızla İlerliyor

NASA'nın [24 Ekim'deki](#) uydu görüntüleri, bölgedeki SO₂ yoğunluğuna ve bu zehirli gaz bulutlarının Türkiye'ye kadar geldiğine dikkat çekiyor. Hafif olduğu için rüzgarla beraber çok hızlı yayılan SO₂ yağmurla tepkimeye girerek sülfirik asit oluşturabilir ve bu asidik yağmur güneydoğu bölgesine yağabilir.

Görsel: [NASA, Earth Observatory, 24 Ekim 2016](#)

Türkiye'de hava kirliliği nedeniyle her yıl 33 bin kişinin yaşamını kaybettiği açıklaması yapan Temiz Hava Hakkı Platformu, meydana gelen olay nedeni ile oluşan sülfür dioksit kirliliği ve asit yağmurları tehdidine dikkat çekti. Platform halkın derhal etkili yollarla bilgilendirilmesini, ölçümlerin devreye sokulmasını ve gerekli önlemlerin alınmasını talep ediyor.

Mardin'de saalık ve 24 saatlik SO₂ limit değeri aşımını gerçekleştirdiğini vurgulayan ve Uludağ Üniversitesi'nden Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı'ndan Platform üyesi Prof. Dr. Kayıhan Pala; "Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) SO₂ için 24 saatlik sınır değeri 20 µg/m³ 10 dakikalık sınır değeri ise 500 µg/m³ olarak duyurmaktadır. Ülkemizde kabul edilen sınır değerler ise bir saatlik ortalama için 470 µg/m³ ve 24 saatlik ortalama için 225 µg/m³'dir. Musul'da kükürt tesislerinin imha edilmesi sonrasında, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Mardin istasyonu verilerine göre **23 Ekim 2016 günü öğleden sonra başlayan, 24 Ekim gece yarısından 25 Ekim sabahına kadar pik yapan ve 25 Ekim**

gün boyunca süren bir kükürt kirliliği olduğu anlaşılmaktadır. 25 Ekim’de gözlenen kirlilik düzeyleri hem saatlik hem de 24 saatlik yasal sınır değerleri aşmış olması bakımından çok önemlidir. Mardin istasyonu verileri 24 saatlik ortalamalar baz alındığında DSÖ sınır değerlerinin çok aşıldığını göstermesi bakımından da önem taşımaktadır.” dedi.

Türk Toraks Derneği ve platform üyesi Doç. Dr. Haluk Çalışır özellikle bölgeye yakın sınır illerimiz Şırnak ve Mardin’in beklenen rüzgar nedeniyle risk altında olduğunu belirtti. Dr. Çalışır, bölgenin sadece kükürt dioksit tehlikesi altında olmadığını, aynı zamanda petrol kuyularındaki yangın nedeniyle açığa çıkan partikül maddenin diğer kirleticiler ile etkileşime girerek kalp krizleri, felç, inme, akciğer hastalıkları ve kanser gelişimine neden olabileceğini bildirdi.

Bölgedeki Halk Acilen Uyarılmalı, Ölçümler Devam Etmeli

Türk Toraks Derneği ve platform üyesi Yrd. Doç. Dr. Nilüfer Aykaç Kongar ise başta bu bölgede kükürt dioksit (SO₂) düzeyleri olmak üzere tüm kirleticilerin düzenli ölçümlerinin yapılması gerektiğini, ancak Çevre ve Şehircilik bakanlığı tarafından yapılan hava kirliliği ölçümlerinin havaizleme.gov.tr üzerinde “teknik bir arıza” nedeniyle verilemediğini belirtti. Bu denli önemli sağlık riskinin bulunduğu bir dönemde kamuoyunun bilgilendirilmesi, gereken sağlık önlemlerinin alınması açısından sitenin ve anlık ölçümlerin derhal çalışır hale getirilerek kamuoyu ile paylaşılması gerektiğini vurguladı.

Şırnak’taki ölçüm cihazı bugün itibari ile yeniden çalışmaya başlamasına rağmen diğer bölgedeki cihazlar hala çalışmıyor.

Temiz Hava Hakkı Platformu, ilgili kamu kurumlarından talepler ve bu kirlilikten etkilenmesi muhtemel olan kişiler önerilerini açıkladı.

1. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığı konuya ilişkin acilen ortak bir çalışma yürütmeli ve **acil müdahale planları yürürlüğe koymalıdır.**
2. İlgili bakanlıklar tabip odaları ve uzmanlık dernekleri temsilcileri ile bir araya gelerek kriz masası oluşturulmalıdır.
3. Etkilenen/etkilenmesi beklenen halk derhal riskin ne olduğuna ve nasıl önlemlerin alınması gerektiğine ilişkin en **etkili ve hızlı yollarla anlık olarak bilgilendirilmelidir (yerel iletişim kanalları, anons vb.).**
4. Ölçüm cihazları ile ilgili teknik arıza giderilmeli, maruz kalınan kirliliğin ölçülmesi ve gerekli tedbirlerin alınabilmesi için **derhal ölçüm cihazları devreye alınmalı ve ölçümler daha da güçlendirilmelidir.**
5. **Ölçüm sonuçları bölge halkı ile etkili yollarla ve anlık olarak paylaşılmalıdır.**
6. Bölgede bulunan illerimizde İl Hıfzısıhha Kurulları toplanmalıdır. Beklenen SO₂, NO_x, PM ve ozon kirliliği limitleri aşıldığında, yönetmeliklerde belirlenen uyarı önlemleri acilen hayata geçirilmelidir. (okulların ve işyerlerinin tatil edilmesi vb.)
7. Koruyucu bir önlem olarak etkili bilgilendirme ve mevcut kirliliğe önlem olabilecek maske temini ve dağıtımı ilgili idari birimler tarafından değerlendirilmelidir.
8. **Asit yağmurlarından korunmak için, yağmur sularının cilde temasını önleyecek giysiler giyilmeli, yağmur sularının insani tüketim amaçlı kullanılmaması gerektiği konusunda bölge halkı bilgilendirilmeli.** Bu süre içinde bölge halkı suyu içme, yemek pişirme ve hijyen amaçlı kullanmamalı. İlgili kamu kurumları tarafından içme suyuna karışması muhtemel olasılığı göz önünde bulundurularak içme suyu kirlilik kontrolünün düzenli yapılmalı ve sonuçlarının paylaşılmalıdır.
9. Temiz Hava solunması en temel insan hakkıdır. Acil durumlar da dahil, temiz hava tüm insanlar için sağlanmalıdır.

Basın ve iletişim talepleri için:

Funda Gacal, Sağlık ve Çevre Birlięi (HEAL) Türkiye Enerji Politikaları Danışmanı
e-posta: funda@env-health.org ; tel: 0506 251 2186
Av.Deniz Bayram, Greenpeace-Akdeniz
E-posta: deniz.bayram@greenpeace.org ; tel:0530 108 0166

Editöre Notlar:

1. CNN International'ın konuyla ilgili haberi: <http://edition.cnn.com/videos/world/2016/10/25/iraq-sulfur-apocalypse-damon-pkg.cnn>
2. Aljazeera'nın konuyla ilgili haberi: <http://www.aljazeera.com/news/2016/10/sulphur-cloud-torched-plant-kills-iraqis-161022152140398.html>
3. NASA'nın konuyla ilgili haberi ve uydu görüntüleri: <http://earthobservatory.nasa.gov/IOTD/view.php?id=88994&src=eorss-iotd>